

PERUSTUSLAKIVALIOKUNTA

Lausunto 36/1996 vp
Hallituksen esitys 175/1996 vp

Sosiaali- ja terveystalioikunnalle

Eduskunta on lähettäessään 11 päivänä loka-kuuta 1996 hallituksen esityksen 175/1996 vp laeiksi maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain muuttamisesta ja sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain 3 ja 5 §:n muuttamisesta sosiaali- ja terveystalioikuntaan valmistele-vasti käsiteltäväksi samalla määrännyt, että perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausunto-nsa sosiaali- ja terveystalioikunnalle.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina ylitarkastaja Jaakko Hannula sosiaali- ja terveystalioikunnasta, apulaisjohtaja Teuvo Siitonen Maatalousyrittäjien eläkelaitoksesta, professori Antero Jyränki ja professori Kaarlo Tuori.

Käsiteltyään asian valtiosääntöoikeudelliselta kannalta perustuslakivaliokunta esittää kunoiohtaan seuraavaa.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan siirryttäväksi maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmässä riskiperusteiseen vakuutusmaksuun. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslakia muutettaisiin myös siten, että valtio ei enää osallistuisi vapaaehtoisien tapaturmavakuutuksen kustannuksiin. Valtion rahoitusosuus siirrettäisiin vakuutetuilta perittäväan vakuutusmaksuun.

Sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että päivärahan taso alennetaan 75 prosentista 70 prosenttiin maatalousyrittäjän työtulosta ja päivärahan saamiselle asetetaan kolmen päivän omavastuu-aika. Lisäksi vähimmäispäivärahasta luovut-taisiin ja säädettäisiin päivärahan pienin maksettava määrä.

Esitys liittyy valtion vuoden 1997 talousarvioesitykseen. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslakia koskevat muutokset ovat pääosin

tarkoitettut tulemaan voimaan 1.1.1997. Sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annettuun lakiin ehdotettut muutokset ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1.7.1997.

Esityksen säätämisyjärjestysperustelujen mukaan esityksellä ei lakkauteta kenenkään mak-sussa olevia etuuksia eikä myöskään tehdä sellaisia muutoksia, jotka poistaisivat hallitusmuodon 15 a §:n 2 momentissa tarkoitettun perustoimeen-tuloturvan. Tämän vuoksi lakiehdotukset voi-daan käsitellä tavallisessa lainsäädäntöjärjestyk-sessä.

Valiokunnan kannanotot

Ensimmäisessä lakiehdotuksessa ehdotetaan maatalousyrittäjien vakuutusmaksun määräy-tymisperusteiden muuttamista riskiperusteiseen suuntaan ja vapaaehtoisien vakuutuksen rahoitukseen osoitetun valtionosuuden poistamista. Ehdotettuihin muutoksiin ei liity valtiosääntöoikeudellisia ongelmia vakuutusmaksun luonteen kannalta. Tapaturmavakuutusjärjestelmä on toisaalta yksi asianomaisten riskitilanteiden turvajärjestely. Jos sitä ei esimerkiksi olisi lainkaan, turvaavaksi tekijäksi tulisi esimerkiksi sairausvakuutusjärjestelmä. Hallitusmuodon 15 a §:n 2 momentin tarkoituksena ei ole turvata instituutioiden pysyvyyttä.

Toisen lakiehdotuksen mukaan maatalousyrittäjien sairauspäivärahan saamisoikeudelle asetetaan ehdoton kolmen päivän omavastuuai-ka ja alennetaan päiväraha 75 prosentista 70 prosenttiin maatalousyrittäjien eläkelain mukaisesta työtulosta. Lisäksi luovut-taisiin vähimmäispäivärahasta ja säädettäisiin päivärahalle pienin maksettava määrä, 60 markkaa omavastuuajalta. Valiokunnan käsityksen mukaan nämä ehdotettut muutokset ovat sellaisia, että maatalousyrittäjien sairauden aikainen perustoimeentulon

turva säilyy hallitusmuodon 15 a §:n 2 momentin mukaisena (vrt. PeVL 15/1995 vp).

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivaliokunta esittää kunnioittavasti,

Helsingissä 29 päivänä lokakuuta 1996

että lakiehdotukset voidaan käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädetyssä järjestyksessä.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Ville Itälä /kok, varapuheenjohtaja Johannes Koskinen /sd, jäsenet Gunnar Jansson /r, Ulla Juurola /sd, Anneli Jäätteenmäki /kesk, Marjut Kaarilahti /kok,

Heikki Koskinen /kok, Risto Kuisma /sd, Osmo Kurola /kok, Johannes Leppänen /kesk, Paavo Nikula /vihr, Riitta Prusti /sd, Jorma Rantanen /sd ja Maija-Liisa Veteläinen /kesk sekä varajäsen Vuokko Rehn /kesk.